

Uutiset

Uskonto, uskonto-tieto vai elämäntietomustieto?

STT, ELINA KORKEE
Tampere

Koulujen uskonnonopetus puhuttaa. Tampereen kaupungin opetuspäällikön mielestä Suomessa pitäisi siirtyä uskontotiedon opetukseen. Lukiolaisten liitto on samalla kannalla.

– Suomen kouluissa tulee jatkossakin olemaan uskonnonopetusta, vakuuttaa opetusministeri Henna Virkkunen (kok.).

Virkkusen mielestä nykyinen malli toimii ongelmitta suurimmassa osassa Suomea, missä suuri enemmistö oppilaisista kuuluu luterilaiseen kirkkoon ja osallistuu sen mukaisille uskontotunneille. Pulmia on lähinnä siellä, missä eri uskontokuntia omine uskontotunteineen on paljon.

– Tilanne on jatkossa haastava. Voi olla vaikea saada päteviä opettajia, arvioi Virkkunen.

– Nyt on oikea aika käydä keskustelua. Kysymys on todella vaikea ja herättää voimakkaita mielipiteitä, hän jatkaa.

Oikea aika on Virkkusen mukaan muun muassa siksi, että peruskoulun tuntijakoa pohtivan työryhmän pitäisi saada työnsä valmiiksi ensi kevääseen mennessä. Kokonaisuuteen liittyy myös uskonnonopetus.

Koko luokka pohtimaan
Tampereen kaupungin opetuspäällikön Veli-Matti Kanervan mielestä nykykuotiosta uskonnonopetuksesta pitäisi luopua.

– Oikean ja väärän kysymyksiä pitäisi pohtia koko luokan kesken eikä uskontokunnittain jakautuneina. Elä-

mänkatsomusaineiden tunnit ovat tähän ihan oikea paikka, sanoo Kanerva.

Kanerva tarkoittaa, että hänen mielestään elämäntietomustietoa ei tulisi sellaiseen muuttua kaikille yhteiseksi. Oppiainehan on rakennettu lähinnä uskontokuntiin kuuluvattomia ajatellen.

Kanerva ottaisi mallia Ruotsista, missä uskontotieto on yhteinen oppiaine. Etiikan ja moraalin rinnalla pitäisi käsitellä eri uskontojen sisältöä ja perinteitä – ja Suomessa kun ollaan, tuterilaisuus saisi olla näkyvimmin esillä.

Opettajien ammattijärjestössä OAJ:ssä ei ajeta muutoksia uskonnonopetukseen.

Fakta

Enemmistölle ja vähemmistölle

Perusopetuslain mukaan koulun tulee järjestää sen uskontoluokan mukaista uskonnonopetusta, johon oppilaiden enemmistö kuuluu.

Jos vähemmistöuskonttoon kuuluvia oppilaita on vähintään kolme, koulun tulee huoltajien pyynnöstä järjestää heille omaa uskonnonopetusta. Ortodoksioppilaita tämä oikeus on ilman eri pyyntöäkin.

Eri uskontokuntien opetussuunnitelmia on jo toistakymmentä. Joukossa on esimerkiksi katolinen usko ja islam, mutta myös varsin pieniä uskontokuntia kuten bahai-uskonto.

Lapin kouluissa saa rukoilla

Ei ohjeistusta: Koulut ja päiväkodit päättävät rukouskäytännöistään itse

NIINA PASULA
Rovaniemi

Monissa Lapin kouluissa ruokarukous kuuluu edelleen päivän ohjelmaan. Esimerkiksi Sinefän koulussa Rovaniemellä alakoulukäiset aloittavat ruokatuonin yhteisellä rukouksella.

Jos luokkaan sattuu oppilas, joka ei ole evankelisuterilainen, hän hiljenty muiden mukana omalla paikallaan. Käsiä ei tarvitse ristiä.

Ruokarukouksen yksi tarkoitus on rauhoittaa oppilaat ennen ruokailun alkua, vararehtori Harri Törmänen sanoo.

Sinefän koulussa on 306 oppilasta, joista neljä ei osallistu uskonnonopetukseen.

Itsenäisiä päätöksiä

Koulut ja päiväkodit päättävät itsenäisesti, luetaanko niissä ruokarukouksia. Käytännöt saattavat vaihdella luokasta ja opettajasta riippuen.

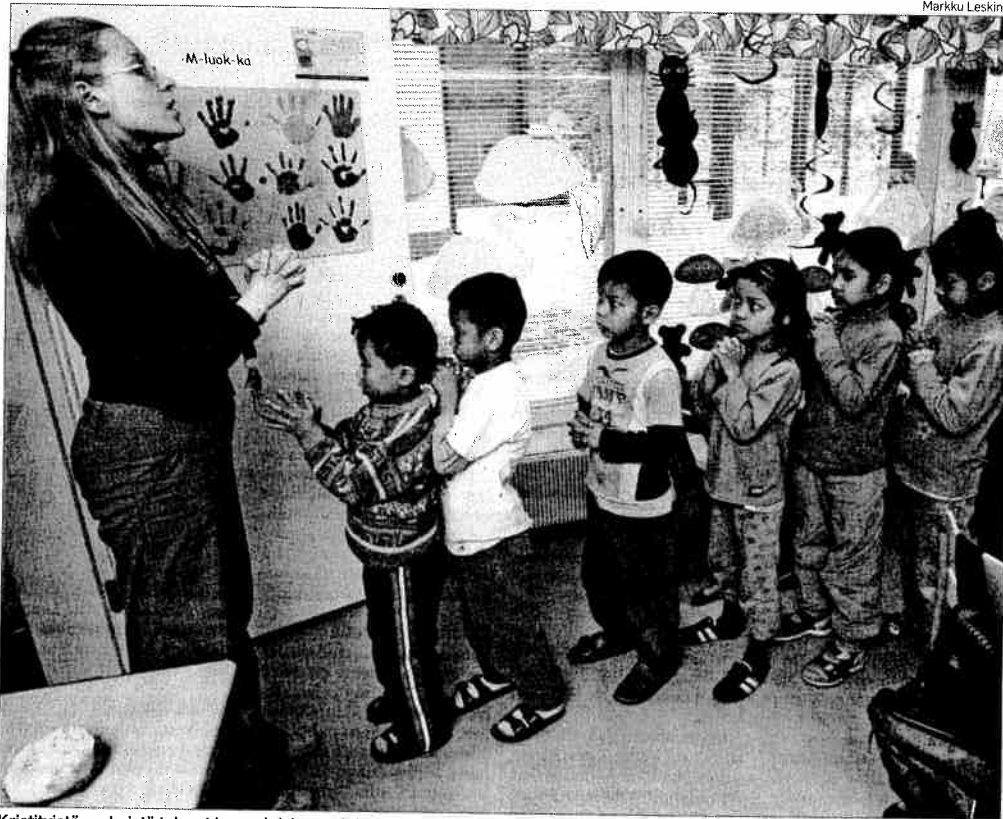
Rovaniemen kaupungin päivähoitopalveluiden johtaja Pirjo Honkavuori arvioi, että Rovaniemen päiväkodeissa rukouksia harrastetaan jonkin verran.

Rukoilua ei ole kielletty, mutta ei se myöskään kuulu toimintatapaamme. Pyrimme neutraaliuteen, koska lapsissa on muun muassa maahanmuuttajia.

Vapaa-ajattelijain liitto teki toukokuussa Länsi-Suomen lääninhallitukselle kantelun lasten äänen rukoiluttamisesta seinäjokelaisessa päiväkodissa.

Lapissa ei ongelmia

Liiton mukaan opetusministeriön edustaja totesi tapaus- tai selvittelyssä, että johdettu ruokarukous ei kuulu opetussuunnitelman mukaiseen uskontokasvatukseen.

Kristityistä perheistä tulevat burmalaislapset lukivat ruokarukousta Muurolan ala-asteella syksyllä 2008.

Liiton kantelu lähti länsisuomalaisen vanhemman yhteydenotosta.

– Viimeksi kuluneen viikon aikana olemme saaneet useita uusia yhteydenottoja vanhemmilta eri puolilta Suomea, ja uusia kanteluita on vireillä, Vapaa-

ajattelijain liiton puheenjohtaja Jussi K. Niemelä kertoo.

Lapissa rukouskäytännöt eivät ole aiheuttaneet ainakaan sellaisia ongelmia, jotka olisivat kantautuneet lääninhallituksen korviin.

– En ole kuullut, että kouluis-

sa rukoilusta olisi edes käyty keskustelua. Lapissa monikulttuurisuus ja perheiden erilaiset arvot eivät näy samalla tavalla kuin Etelä-Suomessa, Lapin lääninhallituksen sivistystoimen tarkastaja Elisa Suutala

sanoo.

Santtu Grundströmin viime syksynä julkaistun uskontotieteen pro gradu -työn mukaan noin puolessa Länsi-Suomen päiväkodeista rukoillaan. Jussi K. Niemelä arvioi, että sama luku pätee lappilaisiin kouluihin ja päiväkodeihin.

Tausta

Virsiä ja aamuhartauksia

Rukoilun lisäksi lappilaisissa kouluissa on esimerkiksi kappalaisen pitämä päivänavauksia. Opetushallituksen ohjeistuksen mukaan aamuhartauksia voidaan pitää. Päivänavaukset katsotaan kuitenkin uskonnon harjoittamiseksi, ja kirkkoon kuulumattomilla vanhemmillä on oikeus pyytää lapselle vapautusta niihin osallistumisesta.

Myös moniin koulujen juhliin liittyy uskonnollista sanomaa. Kevätjuhlassa lauletaan virsiä, ja joulujuhlassa lauletaan jouluvankeliumia.

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan linjauksen mukaan tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria, eikä juhlaa voida niiden vuoksi pitää uskonnon harjoittamisena.

Ruokarukouksen yksi tarkoitus on rauhoittaa oppilaat ennen ruokailun alkua.

Harri Törmänen Vararehtori

Vaikka muiden uskontokuntien edustajia olisi koulussa vähän, Niemelä korostaa, että kyse on periaatteesta.

– Asian arkaluontoisuudesta kertoo, että vanhemmat eivät halua tehdä kanteluita omalla nimellä.

Oikea se

Muun koulun

Liitet